

Η τέχνη της μνήμης βρήκε την πρακτική εφαρμογή της και στη μεσαιωνική εικονοποιία.

«Μνήμη και Ψυχή», τη Μεσαιωνική μνήμη και τις μνημονικές πραγματείες, την Αναγεννησιακή μνήμη και το Μνημονικό Θέατρο του Τζούλιο Καμίλο, τη βενετική μνήμη και «το μουσικό των Σκιών» του Τζορντάνο Μπρούνο, τον ραμισμό ως τέχνη της μνήμης, το θεατρικό μνημονικό σύστημα του Ρόμπερτ Φλαντ και το Θέατρο Γκλόουμπ. Την τέχνη της μνήμης σε σχέση με την ανάπτυξη της επιστημονικής μεθόδου.

Όπως αναφέρει στον πρόλογό της, «Το θέμα αυτού του βιβλίου είναι η τέχνη της μνήμης και η θέση που αυτή κατείχε στα μεγάλα νευραλγικά κέντρα του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Λίγοι γνωρίζουν ότι οι Έλληνες, που εφύρασαν πολλές τέχνες, εφύρασαν και μια τέχνη της μνήμης, η οποία πέρασε, όπως και οι υπόλοιπες τέχνες

τους, στη Ρώμη, και από εκεί στην ευρωπαϊκή παράδοση. Η τέχνη αυτή έχει αντικείμενο την απομνημόνευση και χρησιμοποιεί μια τεχνική αποτύπωσης «θέσεων» και «εικόνων» στη μνήμη. Συνήθως αποκαλείται «μνημοτεχνική», και στη νεότερη εποχή θεωρείται μάλλον επιστημονική κλάδος της ανθρωπίνης δραστηριότητας. Αλλά σε όλες τις εποχές πριν από την εφεύρεση της τυπογραφίας η ασκημένη μνήμη είχε ζωτική σημασία και η διαχείριση των εικόνων στη μνήμη θα πρέπει να δραστηριοποιούσε μέχρι ενός βαθμού όλες τις ψυχικές λειτουργίες. Επιπλέον, μια τέχνη που χρησιμοποιεί την αρχιτεκτονική της εποχής της για να επιλέξει τις μνημονικές της θέσεις και τις

Μέθοδος απομνημόνευσης

Η ιστορία της οργάνωσης της μνήμης και η επίδρασή της σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης πνευματικής δημιουργίας

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

της **Φράνσες Α. Γέιτς**
Μετάφραση: Άρης Μπερλής. Εκδ. «Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης», σελ. 577, 30 €

Η Μνημοσύνη, είπαν οι Έλληνες, είναι η μητέρα των Μουσών» επισημαίνει η συγγραφέας, ιστορικός αλλά όσον αφορά

την «τέχνη της Μνήμης» βιβλιογραφικά αποτελεί ένα πεδίο σχεδόν άγνωστο.

Η Φράνσες Α. Γέιτς (1899-1981) που κατέκτησε παγκόσμια φήμη ως ιστορικός και αμέσως μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο δίδαξε Ιστορία της Αναγέννησης, σ' αυτό το βιβλίο της εξετάζει την τέχνη της Μνήμης μέσα στον χρόνο: στην Αρχαία Ελλάδα

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΣΗΣ (3ος 13)

Μέσο: . . . . . ΕΘΝΟΣ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 1/3/2013 Ημ. Αποδελτίωσης: . . 11/3/2013

Σελίδα: 84

σύγχρονές της αναπαραστατικές τέχνες για τις εικόνες της θα έχει κι αυτή τις περιόδους της, κλασική, γοθτική και αναγεννησιακή. Μολονότι η μνημοτεχνική πλευρά της τέχνης της μνήμης είναι πάντα παρούσα, και στην αρχαιότητα και μετέπειτα, και αποτελεί την πραγματική βάση για τη μελέτη της, η εξέτασή της πρέπει να περιλάβει κάτι περισσότερο από την ιστορία των τεχνικών της. Στην αρχαιότητα διατυπώνονται οι γενικές αρχές των κανόνων της τεχνητής μνήμης. Στον Μεσαίωνα η θέση της τέχνης της μνήμης ήταν κεντρική, η θεωρία της διατυπώθηκε από τους Σχολαστικούς και η πρακτική της είχε σχέση με τη μεσαιωνική εικονοποιία στην τέχνη και στην αρχιτεκτονική. Κατά την Αναγέννηση η σημασία της υποχώρησε στην καθαρά ουμανιστική παράδοση, αλλά απέκτησε τεράστιες διαστάσεις στην ερμητική παράδοση. Στον 17ο αιώνα η τέχνη της μνήμης υπέστη άλλη μία μεταμόρφωση, από μέθοδος απομνημόνευσης της εγκυκλοπαίδειας της γνώσης, απεικόνισης του κόσμου στη μνήμη, έγινε βοή-

.....

Στην αρχαιότητα διατυπώνονται οι γενικές αρχές των κανόνων της τεχνητής μνήμης

.....

θημα διερεύνησης της εγκυκλοπαίδειας και του κόσμου με στόχο την ανακάλυψη νέας γνώσης». Μια μελέτη πολύτιμη επειδή η ιστορία της οργάνωσης της μνήμης αγγίζει την ιστορία της θρησκείας και της ηθικής, της φιλοσοφίας και της ψυχολογία, της τέχνης και της λογοτεχνίας, της επιστημονικής μεθόδου. Την ιστορία των ανθρώπων, αυτή καθεαυτή.